

Zakon o pravu na pristup informacijama

HRVATSKI SABOR

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim
ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O PRAVU NA PRISTUP INFORMACIJAMA

Proglašavam Zakon o pravu na pristup informacijama, koji je donio Hrvatski sabor na sjednici
15. listopada 2003.

Broj: 01-081-03-3491/2
Zagreb, 21. listopada 2003.

Predsjednik
Republike Hrvatske

ZAKON O PRAVU NA PRISTUP INFORMACIJAMA

I. OPĆE ODREDBE

Sadržaj

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje pravo na pristup informacijama koje posjeduju, raspolazu ili nadziru tijela javne vlasti, propisuju načela prava na pristup informacijama, izuzeci od prava na pristup informacijama i postupak za ostvarivanje i zaštitu prava na pristup informacijama.

Cilj

Članak 2.

Cilj ovoga Zakona je omogućiti i osigurati ostvarivanje prava na pristup informacijama fizičkim i pravnim osobama putem otvorenosti i javnosti djelovanja tijela javne vlasti, sukladno ovom i drugim zakonima.

Pojmovi

Članak 3.

(1) Pojedini izrazi u ovom Zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) "Ovlaštenik prava na informaciju" (u daljnjem tekstu: ovlaštenik) je svaka domaća ili strana fizička ili pravna osoba koja zahtijeva pristup informaciji,

- 2) "Tijela javne vlasti" su državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe s javnim ovlastima i druge osobe na koje su prenesene javne ovlasti,
- 3) "Informacija" je podatak, fotografija, crtež, film, izvješće, akt, tablica, grafikon, nacrt ili drugi prilog, koje posjeduju, raspoložu ili nadziru tijela javne vlasti, bez obzira na to je li pohranjena na nekom dokumentu ili nije, te bez obzira na izvor, vrijeme nastanka, mjesto pohranjivanja, na način saznavanja, na to po čijem nalogu, u čije ime i za čiji račun je informacija pohranjena ili drugo svojstvo informacije,
- 4) "Dokument" je svako materijalno sredstvo na kojem je zapisana ili unesena informacija koju posjeduju, raspoložu ili nadziru tijela javne vlasti,
- 5) "Pravo na pristup informacijama" obuhvaća pravo ovlaštenika na traženje i dobivanje informacije kao i obvezu tijela javne vlasti da omogući pristup zatraženoj informaciji, odnosno da objavljuje informacije kada za to i ne postoji poseban zahtjev već takvo objavljivanje predstavlja njihovu obvezu određenu zakonom ili drugim općim propisom (u daljnjem tekstu: redovito objavljivanje informacija).

(2) Vlada Republike Hrvatske će svake godine do 31. siječnja u "Narodnim novinama" objaviti popis tijela javne vlasti.

II. NAČELA PRAVA NA PRISTUP INFORMACIJAMA

Pretpostavke javnosti, slobodnog pristupa i ograničenja

Članak 4.

- (1) Sve informacije koje posjeduju, raspoložu ili nadziru tijela javne vlasti moraju biti dostupne zainteresiranim ovlaštenicima prava na informaciju.
- (2) Ovlaštenik ima pravo saznati od tijela javne vlasti da li posjeduju, raspoložu ili nadziru traženu informaciju.
- (3) U slučaju ograničenja prava na pristup određenoj informaciji, tijelo javne vlasti obvezno je u posebnom rješenju navesti o kojoj se kategoriji izuzetka radi, odnosno o razlozima zbog kojih je odlučio o uskrati informacije.
- (4) Iznimno, pravo na pristup informacijama može se ograničiti u slučajevima i na način propisan zakonom.

Potpunost i točnost informacije

Članak 5.

Informacija koju tijela javne vlasti daju, odnosno objavljuju mora biti potpuna i točna.

Jednakost

Članak 6.

- (1) Pravo na pristup informacijama pripada svim ovlaštenicima na jednak način i pod jednakim uvjetima i oni su ravnopravni u njegovom ostvarivanju.
- (2) Tijela javne vlasti ne smiju staviti u povoljniji položaj niti jednog ovlaštenika na način da se određenom ovlašteniku informacija daje ranije.
- (3) Pravo na pristup informacijama koje sadrže osobne podatke ostvaruje se na način koji je propisan drugim zakonom.

Načelo raspolaganja informacijom

Članak 7.

Ovlaštenik koji raspolaže informacijom ima pravo tu informaciju javno iznositi.

III. IZUZECI OD PRAVA NA PRISTUP INFORMACIJAMA

Izuzeci i njihovo trajanje

Članak 8.

- (1) Tijela javne vlasti uskratit će pravo na pristup informaciji ako je informacija zakonom ili na osnovi kriterija utvrđenih zakonom proglašena državnom, vojnom, službenom, profesionalnom ili poslovnom tajnom ili ako je zaštićena zakonom kojim se uređuje područje zaštite osobnih podataka.
- (2) Tijela javne vlasti mogu uskratiti pravo na pristup informaciji ako postoje osnove sumnje da bi njezino objavljivanje:
 - 1) onemogućilo poduzimanje mjera i radnji radi sprječavanja i otkrivanja kažnjivih djela ili radi progona počinitelja kažnjivih djela,
 - 2) onemogućilo učinkovito, neovisno i nepristrano vođenje sudskog, upravnog ili drugog pravno uređenog postupka, izvršenje sudske odluke ili kazne,
 - 3) onemogućilo rad tijela koji vrše upravni nadzor, odnosno nadzor zakonitosti,
 - 4) izazvalo ozbiljnu štetu za život, zdravlje, sigurnost ljudi ili za okoliš,
 - 5) onemogućilo provođenje gospodarske ili monetarne politike,
 - 6) ugrozilo pravo intelektualnog vlasništva, osim u slučaju izričitoga pisanog pristanka autora ili vlasnika.
- (3) Informacije kojima se uskraćuje pravo na pristup iz razloga navedenih u stavku 2. točki 6. ovoga članka postaju dostupne javnosti kada to odredi onaj kome bi objavljivanjem informacija mogla biti uzrokovana šteta, ali najduže u roku od 20 godina od dana kada je informacija nastala, osim ako zakonom ili drugim propisom nije određen duži rok.

(4) Tijela javne vlasti odobrit će pristup u one dijelove informacije koji se s obzirom na prirodu svog sadržaja mogu objaviti.

(5) Informacije su dostupne javnosti nakon što prestanu razlozi navedeni u ovom članku prema kojima tijelo javne vlasti uskraćuje pravo na pristup informaciji.

IV. POSTUPOVNE ODREDBE

Primjena propisa o općem upravnom postupku

Članak 9.

Ako ovim Zakonom nije drukčije određeno, u postupku radi ostvarivanja prava na pristup informacijama na odgovarajući način primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

Načini ostvarivanja prava na pristup informacijama

Članak 10.

Tijela javne vlasti obvezna su omogućiti pristup informacijama:

- 1) redovitim objavljivanjem određenih informacija, kako je to određeno posebnim zakonom ili drugim općim aktom, uz uvjet objave jedanput mjesečno, na primjeren i dostupan način radi upoznavanja javnosti,
- 2) neposrednim pružanjem informacije ovlašteniku koji je podnio zahtjev,
- 3) uvidom u dokumente i pravljenjem preslika dokumenata koji sadrže traženu informaciju,
- 4) dostavljanjem ovlašteniku koji je podnio zahtjev preslika dokumenta koji sadrži traženu informaciju,
- 5) na drugi način kojim se ostvaruje pravo na slobodan pristup informacijama.

Zahtjev

Članak 11.

- (1) Ovlaštenik ostvaruje pravo na pristup informaciji podnošenjem usmenog ili pisanog zahtjeva nadležnom tijelu javne vlasti.
- (2) Ako je zahtjev podnesen usmeno o tome će se sastaviti zapisnik, a ako je podnesen putem telefona ili drugog telekomunikacijskog uređaja sastavit će se službena zabilješka.
- (3) Pisani zahtjev sadrži: naziv i sjedište tijela javne vlasti kojem se zahtjev podnosi, podatke koji su važni za prepoznavanje tražene informacije, ime i prezime i adresu fizičke osobe podnositelja zahtjeva, tvrtku, odnosno naziv pravne osobe i njezino sjedište.
- (4) Podnositelj zahtjeva nije obvezan navesti razloge zbog kojih traži pristup informaciji.

(5) Podnositelj zahtjeva može u zahtjevu predložiti način na koji će tijelo javne vlasti učiniti informaciju dostupnom.

Rokovi

Članak 12.

(1) Na temelju usmenog ili pisanog zahtjeva tijelo javne vlasti obvezno je omogućiti podnositelju zahtjeva pristup informaciji najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

(2) U slučaju nepotpunog ili nerazumljivog zahtjeva tijelo javne vlasti pozvat će podnositelja zahtjeva da ga ispravi u roku od tri dana. Ako podnositelj zahtjeva ne ispravi zahtjev na odgovarajući način tijelo javne vlasti odbacit će rješenjem zahtjev kao nerazumljiv ili nepotpun.

Ustupanje zahtjeva

Članak 13.

(1) Ako tijelo javne vlasti ne posjeduje, ne raspolaže ili ne nadzire informaciju, a ima saznanja o nadležnom tijelu, bez odgode, a najkasnije u roku od 8 dana od zaprimanja zahtjeva obvezno je ustupiti zahtjev tijelu javne vlasti koji posjeduje, raspolaže ili nadzire informaciju, o čemu će obavijestiti podnositelja.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, rokovi ostvarivanja prava na pristup informaciji računaju se od dana kada je tijelo javne vlasti zaprimilo ustupljeni zahtjev.

Produženje rokova

Članak 14.

(1) Rokovi za ostvarivanje prava na pristup informaciji utvrđeni ovim Zakonom mogu se produžiti do 30 dana ukoliko se:

- 1) informacija mora tražiti izvan sjedišta tijela javne vlasti,
- 2) jednim zahtjevom traži veći broj različitih informacija.

(2) O produženju rokova tijelo javne vlasti bez odgode će, a najkasnije u roku od 8 dana, obavijestiti podnositelja zahtjeva i navesti razloge zbog kojih je taj rok produžen.

Rješenje o zahtjevu

Članak 15.

(1) Tijelo javne vlasti ne donosi posebno rješenje o prihvaćanju zahtjeva za pristup informaciji, već će o tom slučaju sastaviti službenu zabilješku.

(2) Tijelo javne vlasti obvezno je donijeti rješenje o odbijanju zahtjeva:

- 1) ako se radi o slučajevima iz članka 8. stavka 1. i 2. ovoga Zakona,
 - 2) ukoliko tijelo javne vlasti ne raspolaže, ne nadzire, niti ima saznanja gdje se informacija nalazi,
 - 3) ukoliko je istom ovlašteniku omogućen pristup istoj informaciji u roku od 60 dana od podnošenja zahtjeva.
- (3) U slučaju kada je informacija već objavljena, tijelo javne vlasti obvezno je bez odgode obavijestiti podnositelja zahtjeva gdje je, kada i kako tražena informacija objavljena.

Dopuna i ispravak informacije

Članak 16.

- (1) Ukoliko ovlaštenik, na osnovi dokaza kojima raspolaže, smatra da informacija pružena na temelju zahtjeva nije točna ili potpuna, može zahtijevati njen ispravak, odnosno dopunu.
- (2) Tijelo javne vlasti obvezno je donijeti posebno rješenje o odbijanju zahtjeva ako smatra da nema osnove za dopunu ili ispravak dane informacije.

Žalba i upravni spor

Članak 17.

- (1) Protiv rješenja tijela javne vlasti, podnositelj zahtjeva može izjaviti žalbu čelniku nadležnog tijela javne vlasti, u roku od 8 dana od dana dostavljanja rješenja.
- (2) Drugostupanjska odluka po žalbi mora se donijeti i dostaviti bez odgode, a najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja žalbe.
- (3) Protiv drugostupanjske odluke, odnosno konačnoga prvostupanjskog rješenja tijela javne vlasti kojim se zahtjev odbija, podnositelj zahtjeva može tužbom pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom, u skladu s odredbama Zakona o upravnim sporovima. Postupak po tužbi je hitan.

Službeni upisnik

Članak 18.

Tijelo javne vlasti dužno je voditi poseban službeni upisnik o zahtjevima, postupcima i odlukama o ostvarivanju prava na pristup informacijama u skladu s odredbama ovoga Zakona. Ustroj, sadržaj i način vođenja službenog upisnika propisat će podzakonskim propisom ministar nadležan za poslove opće uprave.

Naknada

Članak 19.

Tijelo javne vlasti ima pravo na naknadu stvarnih materijalnih troškova od ovlaštenika u svezi s pružanjem i dostavom tražene informacije.

V. POSEBNE ODREDBE O TIJELIMA JAVNE VLASTI

Objavljivanje informacija

Članak 20.

(1) Neovisno o pojedinačnim zahtjevima kojima se traži ostvarivanje prava na pristup informaciji tijela javne vlasti obvezna su na prikladan način, u službenim glasilima ili na informatičkom mediju objaviti posebno:

- 1) svoje odluke i mjere kojima se utječe na interese ovlaštenika, s razlozima za njihovo donošenje,
- 2) informacije o svom radu, uključujući podatke o aktivnostima, organizaciji, troškovima rada i izvorima financiranja,
- 3) informacije o podnesenim zahtjevima, predstavkama, peticijama, prijedlozima, kao i drugim aktivnostima koje su korisnici poduzeli prema tijelu javne vlasti.
- 4) informacije o natječaju i natječajnoj dokumentaciji za javne nabave, u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi.

(2) tijela javne vlasti u čijoj je nadležnosti izrada nacrtu zakona i podzakonskih akata dužna su objavljivati nacрте tih akata te omogućiti ovlaštenicima da se u primjerenom roku o njima očituju. Nacrti zakona i podzakonskih akata, pisana očitovanja korisnika i konačni prijedlozi navedenih akata objavljuju se na način propisan u stavku 1. ovoga članka.

Javnost rada

Članak 21.

(1) Radi osiguravanja javnosti rada, tijela javne vlasti obvezna su svojim općim aktima utvrditi uvjete pod kojima se omogućava neposredan uvid javnosti u njihov rad.

(2) Tijela javne vlasti obvezna su javnost informirati o:

- 1) dnevnom redu zasjedanja ili sastanaka i vremenu njihovog održavanja, načinu rada tijela javne vlasti i mogućnostima neposrednog uvida u njihov rad,
- 2) broju osoba kojima se može istovremeno osigurati neposredan uvid u rad tijela javne vlasti pri čemu se mora voditi računa o redoslijedu prijavljivanja.
- (3) Tijela javne vlasti nisu dužna osigurati neposredan uvid u svoj rad ako se radi o pitanjima u kojima se po zakonu javnost, mora isključiti, odnosno ako se radi o informacijama koje su izuzete od prava na pristup informacijama prema odredbama ovoga Zakona.

Službenik za informiranje

Članak 22.

(1) Tijelo javne vlasti obvezno je radi osiguravanja pristupa informacijama donijeti odluku kojom će odrediti posebnu službenu osobu mjerodavnu za rješavanje ostvarivanja prava na pristup informacijama (u daljnjem tekstu: službenik za informiranje).

(2) Tijelo javne vlasti obvezno je upoznati javnost sa službenim podacima o službeniku za informiranje, kao i o načinu njegova rada.

(3) Službenik za informiranje:

1) obavlja poslove rješavanja pojedinačnih zahtjeva i redovitog objavljivanja informacija, sukladno svom unutarnjem ustroju,

2) unapređuje način obrade, klasificiranja, čuvanja i objavljivanja informacija koje su sadržane u službenim dokumentima koji se odnose na rad tijela javne vlasti,

3) osigurava neophodnu pomoć podnositeljima zahtjeva u vezi s ostvarivanjem prava utvrđenih ovim Zakonom.

(4) Tijelo javne vlasti posebnom odlukom ustrojiti će katalog informacija koje posjeduje, raspolaže ili nadzire, a koji sadrži sistematizirani pregled informacija s opisom sadržaja, namjenom, načinom osiguravanja i vremenom ostvarivanja prava na pristup.

(5) Službenik za informiranje poduzima sve radnje i mjere potrebne radi urednog vođenja kataloga, a za što je neposredno odgovoran čelniku tijela javne vlasti.

Isključenje odgovornosti službenika za informiranje

Članak 23.

Službenik za informiranje koji u dobroj vjeri, a radi točnog i potpunog obavješćivanja javnosti, izvan granica svojih ovlasti omogući pristup određenoj informaciji, ne može biti pozvan na odgovornost ako pristup takvoj informaciji ne podliježe ograničenjima iz članka 8. ovoga Zakona.

Nadzor nad provođenjem Zakona

Članak 24.

Nadzor nad provođenjem ovoga Zakona provodi ministarstvo nadležno za poslove opće uprave.

Izvješća

Članak 25.

(1) Sva tijela javne vlasti dužna su ministarstvu nadležnom za poslove opće uprave dostaviti izvješće o provedbi ovoga Zakona na temelju podataka sadržanih u katalogu informacija iz članka 22. stavka 4. ovoga Zakona za prethodnu godinu najkasnije do 31. siječnja.

(2) Ministarstvo nadležno za poslove opće uprave podnosi objedinjeno izvješće o provedbi ovoga Zakona Vladi Republike Hrvatske najkasnije do 28. veljače za prethodnu godinu.

(3) Vlada Republike Hrvatske dužna je podnijeti izvješće o provedbi ovoga Zakona Hrvatskom saboru radi prihvatanja najkasnije do 31. ožujka za prethodnu godinu, koje se nakon prihvatanja objavljuje u "Narodnim novinama".

VI. KAZNE NE ODREDBE

Članak 26.

- (1) Pravna osoba s javnim ovlastima koja suprotno odredbama ovoga Zakona onemogući ili ograniči ostvarivanje prava na pristup informacijama kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 20.000,00 do 100.000,00 kuna.
- (2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će i odgovorna osoba u tijelima javne vlasti novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.
- (3) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 8.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja oštetiti, uništi, sakrije ili na drugi način učini nedostupnim dokument koji sadrži informaciju u namjeri da onemogući ostvarivanje prava na pristup informacijama.
- (4) Za prekršaj iz stavka 3. kaznit će se odgovorna osoba u tijelu javne vlasti novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna ili kaznom zatvora do šezdeset dana.

Potpuno ispunjenje obveze

Članak 27.

Pored izricanja kaznenih i stegovnih sankcija, u slučaju utvrđene odgovornosti na temelju neopravdane uskrate ili ograničenja ostvarivanja prava na pristup informaciji, tijelo javne vlasti obvezno je ovlašteniku prava na informaciju omogućiti ostvarivanje prava na pristup informaciji sukladno odredbama ovoga Zakona.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 28.

Tijela javne vlasti osigurat će organizacijske, materijalne, tehničke i druge uvjete za provođenje odredbi ovoga Zakona, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 29.

Podzakonske propise iz članka 18. ovoga Zakona nadležni ministar donijet će najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 30.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

Klasa: 008-02/03-01/05
Zagreb, 15. listopada 2003.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga sabora